

Териториално статистическо бюро - Югозапад

Отдел „Статистически изследвания - София“

**НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ
2023 ГОДИНА**

Демографска ситуация в област София (столица) през 2023 година:

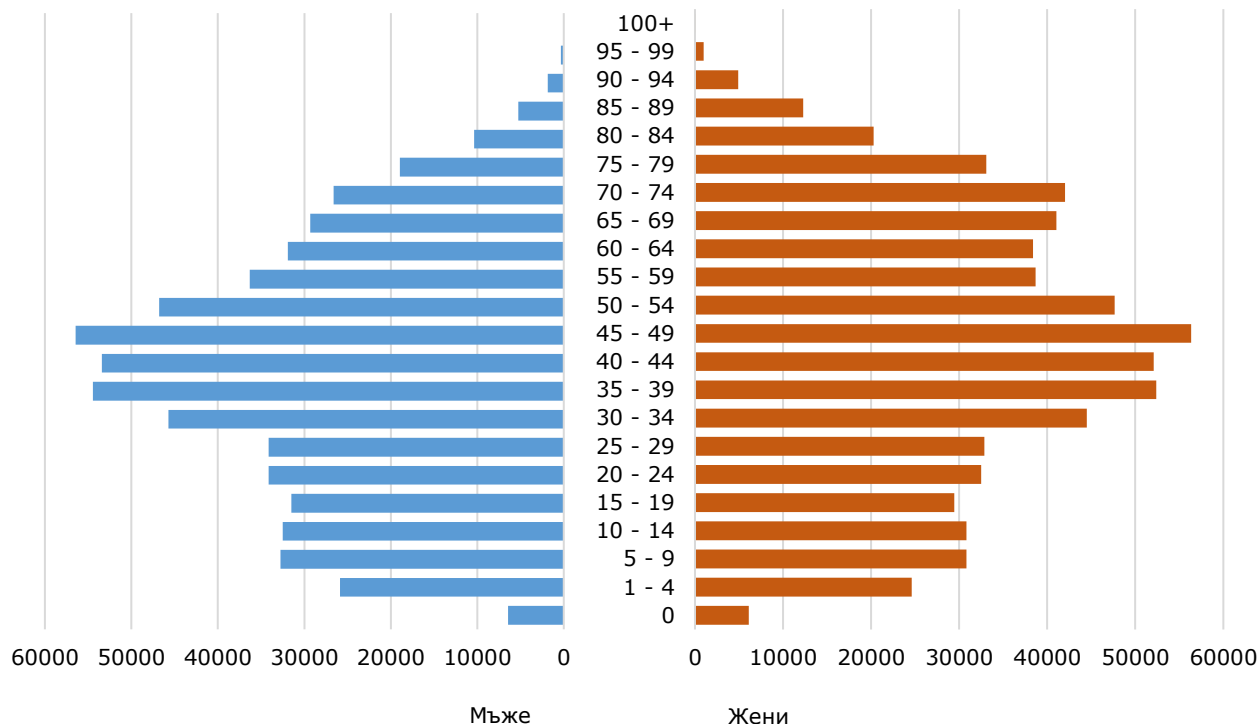
- Намалява се броят на живородените деца;
- Намалява броят на умрелите лица;
- Намалява броят на сключените граждански бракове

Брой и структури на населението

Към 31 декември 2023 г. населението на област София (столица) е 1 286 965 души, което представлява 20.0% от населението на страната. В сравнение с 2022 г. населението на областта нараства с 6 631 души, или с 0.5%.

Мъжете са 615 009 (47.8%), а жените – 671 956 (52.2%), или на 1 000 мъже се падат 1 093 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 48 години. С нарастването на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

Фиг. 1. Възрастова структура на населението към 31.12.2023 година

В края на 2023 г. лицата на 65 и повече навършени години са 247 474, или 19.2% от населението на област София (столица).

Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 23.0%, а на мъжете - 15.1%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Към 31.12.2023 г. **децата до 15 години в област София (столица) са 189 943, или 14.8% от общия брой на населението.**

Към 31.12.2023 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ в областта е 51.5%**, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст.

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Променят се броят и относителният дял на населението **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

За 2023 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 62 години за жените и 64 години и 6 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2023 г. е 810 396 души, или 63.0% от населението на област София (столица) , като мъжете са 415 100, а жените – 395 296.

Към края на 2023 г. над трудоспособна възраст са 273 965 души, или 21.3%, а под трудоспособна възраст – 202 604 души, или 15.7% от населението на областта.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2023 г. това съотношение е 87.

Териториално разпределение на населението

Към 31.12.2023 г. в градовете на област София (столица) живеят 1 224 175 души, или 95.1%, а в селата – 62 790 души, или 4.9% от населението областта.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Раждаемост

През 2023 г. в област София (столица) са регистрирани 12 738 родени деца, като от тях **12 708 (99.8%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените се намалява със 70 деца, или с 0.5%.

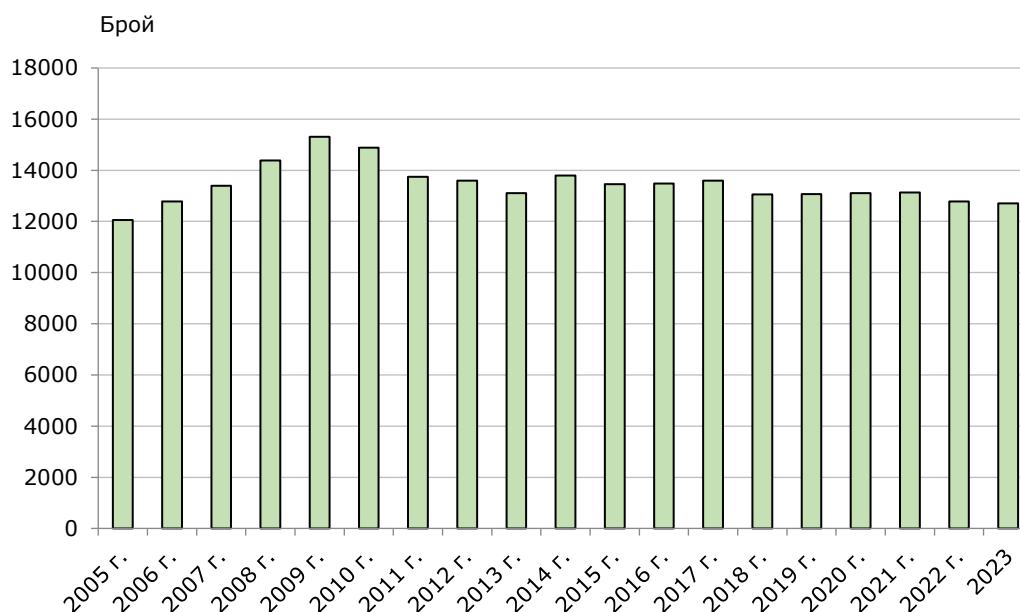
Коефициентът на обща раждаемост³ през 2023 г. е 9.9‰.

---

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

³ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

Фиг. 2. Живородени в област София (столица) през периода 2005 – 2023 година

Броят на живородените момчета (6 530) е с 352 по-голям от този на живородените момичета (6 178), или на 1 000 живородени момчета се падат 946 момичета.

Броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години) в област София (столица), или размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост, оказва съществено влияние върху равнището на раждаемостта и определя характера на възпроизводството на населението.

Към 31.12.2023 г. броят на жените във фертилна възраст е 300 112, като спрямо предходната година намалява с 0.2%, а спрямо 2012 г. - с 10.7%.

Тоталният коефициент на плодовитост⁴ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2023 г. средният брой живородени деца от една жена е 1.53, като нараства с 0.02 спрямо 2022 година.

През 2023 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете е 30.8 години, в сравнение с 2022 г. се е увеличила с 0.1 години.

⁴ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година. Тоталният коефициент на плодовитост, изчислен въз основа на фертилният контингент жени, който обхваща жените на възраст 15 - 49 навършени години е преизчислен към 9.05.2024.

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. броят на извънбрачните живородени деца е 6 819, или 53.7% от всички раждания.

Смъртност

Броят на умрелите лица през 2023 г. е 14 579, а коефициентът на обща смъртност⁵ - 11.4‰. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява с 2 525, или с 14.8%. Нивото на общата смъртност продължава да е високо.

Смъртността сред мъжете (11.9‰) е по-висока в сравнение със смъртността сред жените (10.9‰). През 2023 г. на 1 000 жени умират 1005 1 005 мъже.

Показателят за преждевременна смъртност⁶ през 2023 г. (20.9%) се увеличава спрямо предходната 2022 година (19.3%). В стойностите на показателя за преждевременна смъртност има разлики при мъжете и жените. Умрелите жени на възраст под 65 години са 13.0% от всички умрели жени, а стойността на този показател при мъжете е 28.7%.

През 2023 г. в област София (столица) са починали 28 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност⁷ е 2.2‰.

Бракове и разводи

През 2023 г. са регистрирани 5 288 юридически брака - с 599 по-малко спрямо предходната година, а коефициентът на брачност⁸ е 4.1 ‰.

През 2023 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 34.1 и 31.6 години. Спрямо предходната година средната възраст се увеличава с 0.4 години и за мъжете и за жените.

За 85.2% от мъжете и 86.2% от жените, сключеният граждански брак през 2023 г. е бил първи.

Броят на разводите през 2023 г. е 1 980, или с 21 повече от регистрираните през 2022 година.

Разводът не е бил първи за 11.8% от жените и 12.3% от мъжете, разтрогнали своите бракове през 2023 година.

---

⁵ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

⁶ Относителен дял на умрелите лица под 65-годишна възраст от общия брой на умиралията.

⁷ Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

⁸ Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

Вътрешна миграция

През 2023 г. в преселванията между населените места в област София (столица) са участвали 2 162 лица.

От заселилите се в област София (столица) лица 13 157 са от населени места в други области в страната и 11 411 са от населени места в чужбина.

Лицата, които са се изселили от област София (столица), са 16 066. От тях 13 543 са се заселили в населено място в друга област в страната и 2 523 – в чужбина.

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие на страната се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението.

През 2023 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на област София (столица) е намаляло с 1871 души.

Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествения прираст, е минус 1.5‰⁹.**

Съществено влияние върху броя и структурите на населението в област София (столица) оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната миграция), който през 2023 г. е положителен - плюс 8 502 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се в областта.

---

⁹ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. В годините на преброяванията се правят преизчисления на населението в края на съответната година.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Статистическият регистър на населението, поддържан от Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.